

Giv
Forældreansvarsloven
en ny start

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre

Indhold

Forord	3
Landsdækkende rådgivning	4
Forslag til ændringer i Forældreansvarsloven	6
Forslag til ændring i Straffeloven	14
Forslag til fri proces	15
Statistik	16
Cases fra det virkelige liv	33
Ordforklaringer	
Mere information	36

Forord

De fleste forældre kan i dagens Danmark selv finde gode løsninger for far, mor og børn – og det er glædeligt for de danske børn. Danmarks Statistik opererer i dag med 37 forskellige familieformer.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre afholder årligt ca. 5.000 rådgivninger i landsdækkende rådgivningscentre og via anonym telefonrådgivning med brug af frivillige rådgivere.

Vi taler med forældrene, hovedsageligt fædre, før og efter skilsmisssagen ca. fordelt på følgende sagstyper.

Kategori 1 (ca. <5 %)	Begge forældre kontakter os for første råd og vejledning
Kategori 2 (ca. 50 %)	Den ene forælder kontakter os og står midt i en separation
Kategori 3 (ca. 25 %)	Sager om social arv og efterfødselsreaktioner
Kategori 4 (ca. 15 %)	Sager om advokater og psykologer (uetisk adfærd, børneundersøgelser)
Kategori 5 (ca. <5 %)	Specielle sager (pludselig flytning, bortførelse, beskyldninger)

Familiestyrelsen oplyser, at statsforvaltningerne fra den 1. februar 2010 til den 31. januar 2011 afsluttede i alt ca. 20.000 sager, hvoraf 8.000 sager handlede om forældremyndighed og bopæl, og ca. 14.500 sager handlede om samvær.

Landsdækkende rådgivning

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre har følgende oplevelser i forhold til forældremyndighed, bopæl og samvær for børn.

Fælles forældremyndighed

Vi oplever, at det bedste for barnet er fars og mors kærlighed, hvilket er den mest enkle og naturlige årsag til fælles forældremyndighed. Fælles og ligeværdigt ansvar giver glade børn og engagerede forældre.

Alle børn har en far og en mor - og barnets kærlighed til begge forældre og forældrenes ansvar og omsorg for barnet respekteres ved fælles forældremyndighed. Begge forældre kan følge barnets trivsel og opvækst, herunder modtage relevant information fra det offentlige om barnet. Det giver en positiv effekt og sikkerhed for barnet.

Fælles forældremyndighed praktiseres med fordel i de nordiske lande.

Bopæl

Far såvel som mor kan i dag have bopæl for barnet. Det oplever vi i det virkelige liv i Danmark, og bopælspligten bør alene handle om, hvad der er bedst for barnet, barnets tilknytning til nærmiljøet, kammerater, familien - og forældrenes ønsker og ansvarlighed. Dette sker imidlertid ikke i dag, hvor mange fædre oplever, at de må afgive bopælen for at opnå samvær og deleordning. Der sker klar forskelsbehandling.

Samvær

Der er i dagens Danmark deleordninger, hvor barnet bor lige meget hos far og mor, der virker fint og weekendordninger, der virker fint for det enkelte barn. Forældre deler i dag i stigende omfang barsels- og forældreorlovsperioden mellem sig til gavn for barnet, som tidligt i livet opnår en god og tæt tilknytning til begge forældre.

Vigtigst er det, at alle børn har en far og en mor – eller en forælder, bedsteforældre, pårørende eller personer tæt knyttet til barnet, med samvær, og at samfundet ikke skaber over- og underforældre. Afgørelser om forældremyndighed, bopæl og samvær skal i dag baseres på forældreevne, kærlighed, ærlighed og ansvarlighed overfor barnet. Vores rådsøgende oplever hver eneste uge forskelsbehandling ved sagsbehandling og afgørelser hos myndighederne og i retterne.

Vi oplever i Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, at Forældreansvarsloven skal praktiseres bedre i dagligdagen ved sagsbehandling og afgørelser, og at der er tale om et politisk, kulturelt og ledelsesmæssigt ansvar hos myndighederne og ved retterne.

Følgende er vigtigt:

- At sikre barnet fælles forældremyndighed medmindre der er meget tungvejende grunde til andet
- At sikre barnet kan have bopæl hos far såvel som mor
- At sikre barnet samvær med begge forældre
- At sikre barnet samvær med begge forældre straks ved samlivets ophør
- At sikre barnet samvær med begge forældre i barsels- og forældreorlovsperioden
- At sikre barnet samvær i ferie og sygdomsperioder uden lange afbrydelser
- At sikre barnet samvær med bedsteforældre, pårørende og nært knyttede personer
- At sikre barnet en støtteperson hvor det er relevant
- At sikre mediering straks ved samlivets ophør hvor det er relevant
- At sikre sanktioner mod chikane, trusler og usande påstande
- At sikre bedre regler for fri proces
- At sikre god statistik
- At sikre afgørelser uden forskelsbehandling

Følgende ser ud til at virke:

- At fælles forældremyndighed giver positiv effekt hos barnet og i de fleste tilfælde bedre samarbejde mellem forældrene
- At deleordninger etableres af mange forældre i enighed, og at de som hovedregel virker fint
- At fordelingen af transportudgifterne mellem forældrene og til den forælder som flytter væk giver en naturlig balance
- At mediering giver gode resultater, og at der er positive resultater i de nordsjællandske retskredse, hvor forligsmøder afholdes
- At beslutninger om samvær for begge forældre straks ved samlivets ophør har betydning

Forslag til ændringer i Forældreansvarsloven

---

§ 2, stk. 2

”Barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

§ 2 Barnet har ret til omsorg og tryghed fra begge forældre. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling.

§ 4

”Afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

§ 4, Stk. 1. Afgørelser efter loven skal træffes ud fra barnets ret til begge forældre og hvad der i øvrigt er bedst for barnet.

Stk. 2. Ved afgørelser skal der tages hensyn til forældreevne og evnen til at kunne formidle samarbejde forældre imellem.

Stk. 3. Ved afgørelser må der ikke ske forskelsbehandling jf. Ligestillingsloven

Begrundelser for forslag vedr. § 2 og § 4:

De foreslåede ændringer understreger det allerede gældende princip om barnets ret til begge forældre, og den allerede gældende ligestillingslov, som for tiden reelt ikke praktiseres på familieområdet. Som noget nyt nævnes det, at der generelt skal tages hensyn til forældreevne og evne til at formidle samarbejde. Rådsøgende oplever ofte, at forældrenes køn spiller en større rolle end forældreevne, samarbejdsevne, ærlighed og ansvarlighed og barnets ret til begge forældre.

§ 11

”Er forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke enige om forældremyndigheden, afgør retten, om den fælles forældremyndighed skal fortsætte, eller om en af dem skal have forældremyndigheden alene. Retten kan kun ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der foreligger tungtvejende grunde.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

§ 11 Er forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke enige om forældremyndigheden, afgør retten, om den fælles forældremyndighed skal fortsætte, eller om en af dem skal have forældremyndigheden alene. Retten kan kun ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der foreligger meget tungtvejende grunde.

Stk. 2: Ophævelse af den fælles forældremyndighed kan kun ske, hvis begge forældre ikke samarbejder omkring barnet, eller der begås omsorgssvigt over for barnet.

§ 14

”Retten kan efter anmodning fra en forælder, der ikke har forældremyndigheden, bestemme, at der skal være fælles forældremyndighed, eller overføre forældremyndigheden til denne.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

§ 14 Retten kan efter anmodning fra en forælder, der ikke har forældremyndigheden, bestemme, at der skal være fælles forældremyndighed, eller overføre forældremyndigheden til denne jfr. § 11.

Begrundelser for forslag vedr. § 11 og § 14:

Ifølge Socialforskningsinstituttets evalueringsrapport fra juni 2011 er der kun 69 % af forældrene, der har fælles forældremyndighed. Det er alt for få, da vi oplever, at andel i forældremyndigheden giver større interesse for barnet, større ansvar og bedre samarbejde. Tallet burde være på over 95 %, da det er vigtigt at respektere, at alle børn har en far og en mor, og det bedste for barnet er fars og mors kærlighed. Evalueringsrapporten fra Socialforskningsinstituttet i juli 2011 konstaterer, at de forældre, der har fælles forældremyndighed er bedst til at samarbejde.

Tilføjjelsen af ”meget” foran de ”tungtvejende grunde” medvirker til, at der aftales og dømmes fælles forældremyndighed, medmindre der er tale om ekstremt specielle forhold.

Vi oplever i vores rådgivning, at den ene part blot ved at nægte at samarbejde med den anden forælder ofte lykkes med at få ophævet den fælles forældremyndighed. Man kan brutalt sige det således, at egen ”misligholdelse” af samarbejdsforpligtelsen ofte fører til, at retten efterfølgende lægger til grund, at der er et højt konfliktniveau med det resultat, at den ene af forældrene får tillagt eneforældremyndigheden.

Retten til familie. En vigtig del af FNs børnekonvention.

Nedenfor gengivet i Børnerådets forkortede udgave

Artikel 9 - Forældres beskyttelse af barnet

Barnets ret til at bo sammen med sine forældre, medmindre dette skønnes uforeneligt med barnets tarv. Barnets ret til at opretholde kontakt til begge forældre, hvis det lever adskilt fra den ene eller dem begge. Statens forpligtelse til at genskabe en sådan kontakt, hvis adskillelsen skyldes årsager iværksat af staten.

§ 18

”En forælder, der vil ændre sin eller barnets bopæl til et andet sted her i landet eller i udlandet, skal underrette den anden forælder herom senest 6 uger før flytningen.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

§18 ”En forælder, der vil ændre sin eller barnets bopæl til et andet sted her i landet eller i udlandet, skal underrette den anden forælder herom senest 3 måneder før flytningen. ”

Stk. 2. Flytningen kan ikke iværksættes, før der er indgået aftale herom, eller tilladelse er meddelt af statsforvaltningen eller retten.

Stk. 3. Ved afgørelse af, hvorvidt flytning skal tillades, skal følgende indgå i vurderingen: Barnets tilknytning til sine respektive forældre og familie, netværk, skole og institution samt fritidsaktiviteter.

Stk. 4. Vælger bopælsforælderen at flytte uanset fristen i § 18 stk. 1, eller hvis der ikke opnås aftale eller tilladelse efter § 18 stk. 2, kan samværsforælderen kræve en midlertidig afgørelse inden 4 dage fra fremsendelsen af begæringen til statsforvaltningen.

Begrundelse for forslag vedrørende § 18:

Vi oplever i vores rådgivning, at det ofte er bedst for barnet, at det bliver i nærmiljøet, hvis der er tæt tilknytning til begge forældre, og begge forældre bor tæt på hinanden. Det er desværre meget sjældent, at statsforvaltninger, Familiestyrelsen og domstole tillægger overtrædelser af § 18 betydning, eller tildeler den anden forælder bopælen til gavn for barnet. Da det tager en samværsforælder 6-12 måneder at få sagen behandlet er flytningen sket. Det er kun yderst sjældent, at vi oplever, at bopælen flyttes tilbage til nærmiljøet. Det kan skade barnet og barnets tilhørsforhold til legekammerater, familie, institutioner, fritidsaktiviteter og samvær med begge forældre.

§ 19

”Barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at barnet har ret til samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos. Begge forældre har ansvaret for, at barnet har samvær.

Stk. 2. Den forælder, som barnet ikke har bopæl hos, kan anmode om samvær.

Stk. 3. Er der ikke eller kun i yderst begrænset omfang samvær, kan den forælder, som barnet har bopæl hos, anmode statsforvaltningen om at indkalde den anden forælder til et møde om samværet.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

§ 19 Ophæver forældrene deres samliv skal de træffe aftale om samvær og bopæl for barnet.

Stk. 2. Træffer forældrene ikke aftale efter stk. 1 kan hver af forældrene anmode statsforvaltningen om at træffe en midlertidig samværsafgørelse og bopælsafgørelse. Denne afgørelse skal træffes senest 14 dage efter indgivelsen af begæringen.

Stk. 3. Træffes en sådan afgørelse ikke inden 14 dage jf. stk. 2 anses parterne indtil anden afgørelse foreligger fra statsforvaltning eller retten, at have truffet aftale om en deleordning, således at mor har barnet boende i ulige uger og far har barnet boende i lige uger fra mandag kl. 16.

Stk. 4. Har en forælder planlagt barselsorlov og/eller forældreorlov (udskudt orlov) for samlivets ophør i henhold til gældende overenskomst eller gældende regler, skal myndighederne og retten sørge for, at denne barselsorlov kan gennemføres også for forældre, der ikke har barnets bopæl.

>>

Stk. 5: Statsforvaltningen skal, hvis en forælder anmoder herom i henhold til stk. 4, omgående fastsætte samvær hver dag, så barselsorlov og/eller forældreorlov (udskudt orlov) kan gennemføres i praksis.

Stk. 6: I tilfælde af sygdom hos barnet, medfører dette kun ændringer i samværet, i fald der foreligger lægelig dokumentation for nødvendigheden heraf.

Begrundelse vedr. § 19:

De eksisterende samværsregler, rammer mange børn, der ikke kan forstå, at kontakten med den ene af forældrene pludselig skal afbrydes, ofte i lang tid. Ved at skabe faste rammer for samværet straks efter et samlivsbrud, er der intet grundlag for uenighed mellem forældrene, og der kan spares mange ressourcer til sagsbehandling i statsforvaltningerne.

Statsforvaltningens ressourcer kan bruges til behandling af hastesager, hvor en af forældrene i meget høj grad savner forældreovne. I disse få tilfælde vil kommunernes socialforvaltninger også kunne gribe ind i henhold til Serviceloven.

Reglerne i stk. 4 og 5 skal sikre at begge forældre får mulighed for at afholde barselorlov eller forældreorlov (udskudt barselorlov), der allerede er aftalt, til gavn for barnets tidlige tilknytning til begge forældre. Vi henviser i øvrigt til foreningens synspunkter vedrørende øremærket barselorlov til fædre på vores hjemmeside.

Reglen i stk. 6 skal sikre samvær i barnets sygdomsperioder.

§ 20

”Er en forælder død, eller er begge forældre døde, kan der fastsættes samvær med barnets nærmeste pårørende, som det er nært knyttet til.

Stk. 2. Er der ikke eller kun i yderst begrænset omfang samvær med den forælder, barnet ikke har bopæl hos, kan der i ganske særlige tilfælde fastsættes samvær med barnets nærmeste pårørende, som det er nært knyttet til.

Stk. 3. Det er barnets nærmeste pårørende, der kan anmode om samvær.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

§ 20 Er en forælder eller begge forældre døde, eller har barnet ikke samvær med en af sine forældre eller begge, bør statsforvaltningen fastsætte samvær med barnets bedsteforældre, hvis de ønsker det. Statsforvaltningen skal orientere bedsteforældrene om muligheden for fastsættelse af samvær.

Stk. 2. Der kan af statsforvaltningen fastsættes samvær med andre i barnets familie eller personer, som barnet er knyttet til.

Stk. 3. Det er barnets pårørende eller personer, som barnet er knyttet til, der kan anmode om samvær.

Stk. 4. Samvær til pårørende eller personer, som barnet er knyttet til, jf. stk. 2 og 3, kan ophæves eller ændres.

Stk. 5. Samvær til bedsteforældre ifølge stk. 1 kan kun begrænses som ved § 21 stk. 4.

Stk. 6. Statsforvaltningen kan efter en konkret vurdering i en periode udpege en støtteperson for barnet.

Begrundelse vedr. § 20:

Foreningens forslag gør det lettere for bedsteforældre at få samvær med deres børnebørn. Der åbnes også op for lettere adgang for barnet til at få samvær med dem barnet er knyttet til, og for at der kan inddrages en støtteperson for barnet.

§ 21

- ” Stk. 1. Er der uenighed om omfanget og udøvelsen af samvær, kan der efter anmodning træffes afgørelse herom og fastsættes de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed.
- Stk. 2. Samvær kan fastsættes i op til 7 dage ud af 14 dage.
- Stk. 3. Statsforvaltningen kan træffe afgørelse om transport af barnet i forbindelse med samvær og om afholdelse af udgifter hertil.
- Stk. 4. Fastsættelse af samvær kan afslås, og en aftale eller afgørelse herom kan ændres eller ophæves.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

at der sker ophævelse af begrebet bopæl- og samværsforældre, da barnet har to forældre. At der sikres samme retsstilling for begge forældre i spørgsmål om forældremyndighed, bopæl og samvær. Og indtil dette kan praktiseres at:

- § 21, Stk. 1. Er der uenighed om omfanget af samvær, kan der efter anmodning træffes afgørelse herom og fastsættes de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed.
- Stk. 2. Samvær kan fastsættes i op til 7 dage ud af 14 dage.
- Stk. 3. Kan forældrene ikke blive enige om fordelingen af omkostninger ved transport af barnet i forbindelse med samværet, kan statsforvaltningen træffe afgørelse herom. Træffes en sådan afgørelse kan denne fuldbyrdes via retsplejelovens § 478
- Stk. 4. Kun hvis barnet har været udsat for alvorlig omsorgssvigt, dokumenteret via bevisoptagelse ved eksempelvis retsmedicinsk undersøgelse eller tilsvarende, kan statsforvaltningen eller Familiestyrelsen begrænse eller suspendere samværet for en periode indtil den relevante myndighed har truffet afgørelse herom.
- Stk. 5. Finder statsforvaltningen, Familiestyrelsen eller retten, at parterne har et højt konfliktniveau iværksættes en egentlig forældreevne-undersøgelse udført af en autoriseret psykolog med henblik på afdækning af forældreegnethed. I undersøgelsen skal indgå en vurdering af parternes respektive samarbejdsevner. Iværksættes en sådan undersøgelse, har parterne adgang til gratis advokatbistand efter regler fastsat af ministeren.

Begrundelser vedr. § 21:

Vedr. stk. 1: Statsforvaltningerne skal ikke kunne blande sig i normal udøvelse af samvær, så der f.eks. bruges tid til at diskutere om samværsforælderen må holde hund eller have andre normale fritidsinteresser.

Vedr. stk. 3: Tilføjjelsen vil støtte respekten for myndighedernes afgørelser om transport.

Vedr. stk. 4 og 5: Det er alt for nemt at udøve chikane i form af usande påstande i statsforvaltningerne, og få ophævet eller nedsat samvær midlertidigt. Og det vedrører op mod 1.000 børn årligt, at samvær med den ene af forældrene bliver helt afvist. Det viser vores beregninger ud fra Familiestyrelsens statistik fra sommeren 2011. Resultatet er ikke bare unødigt mange møder i statsforvaltningerne. Det påvirker mange børn resten af livet, at de mister kontakten til halvdelen af deres familie, fordi det er for let at afvise samvær. Vi foreslår, at proceduren ved suspension af samvær skal minde om proceduren ved tvangsfjernelser af et barn efter Serviceloven. Er der efter myndighedernes opfattelse et højt konfliktniveau bør dette undersøges, så barnet og forældrene kan hjælpes bedst muligt.

§ 22

”I særlige tilfælde kan der træffes bestemmelse om anden kontakt med barnet i form af telefonsamtaler, brevveksling, elektronisk post, fotografier el. lign.

- Stk. 2. Anmodning om anden kontakt kan indgives af
- 1) en forælder, som barnet ikke har bopæl hos, eller
  - 2) barnets nærmeste pårørende, hvis betingelserne i § 20 for at få fastsat samvær er opfyldt.

Stk. 3. § 21, stk. 1 og 4, finder tilsvarende anvendelse.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

At det gøres meget lettere at skabe anden kontakt, og at den kun kan begrænses eller suspenderes svarende til reglerne i vores forslag til § 21, stk. 4.

Begrundelse vedr. § 22:

Loven bør gøres tidssvarende i forhold til nye medier og det faktum at flere rejser i forbindelse med deres arbejde eller bor i udlandet. Det bør gøres lettere at opretholde anden kontakt end samvær mellem barn og forælder.

§ 23

”En forælder, som ikke har forældremyndigheden, har ret til efter anmodning at få orientering om barnets forhold fra skoler, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet samt private sygehuse, privat praktiserende læger og tandlæger. Denne forælder har desuden ret til at få udleveret dokumenter om barnets forhold, hvis disse findes på skoler og i børneinstitutioner. Der må ikke gives fortrolige oplysninger om forældremyndighedsindehaveren.

- Stk. 2. En forælder, som ikke har forældremyndigheden, har ret til efter anmodning at få orientering om generelle sociale aktiviteter på barnets skole og børneinstitution fra den pågældende skole og institution og har adgang til at deltage i disse aktiviteter.
- Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte institutioner m.v. kan nægte at give konkrete oplysninger og udlevere dokumenter om barnets forhold, og kan nægte orientering om og deltagelse i aktiviteter, hvis det må antages at være til skade for barnet.
- Stk. 4. Statsforvaltningen kan i særlige tilfælde efter anmodning fra indehaveren af forældremyndigheden eller fra en af de i stk. 1 eller 2 nævnte institutioner m.v. fratage den forælder, der ikke har forældremyndigheden, adgangen til at få orientering og få udleveret dokumenter efter stk. 1 eller orientering om og deltagelse i aktiviteter efter stk. 2. Afgørelsen har virkning fra det tidspunkt, hvor institutionen m.v. modtager meddelelse om afgørelsen.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

§ 23 Barnets forældre har begge ret til at få orientering om barnets forhold fra skoler, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet, sundhedsplejersker, børnesagkyndige i statsforvaltningerne samt private sygehuse, privat praktiserende læger og tandlæger. Begge forældre har desuden ret til at få udleveret dokumenter om barnets forhold, hvis disse findes på skoler og i børneinstitutioner. Der må ikke gives fortrolige oplysninger om nogen af forældrene.

- Stk. 2. Begge forældre har ret til at få orientering om generelle sociale aktiviteter på barnets skole og børneinstitution fra den pågældende skole og institution og har adgang til at deltage i disse aktiviteter.
- Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte institutioner m.v. kan kun i helt særlige tilfælde nægte at give oplysninger og udlevere dokumenter om barnets forhold, og nægte orientering om og deltagelse i aktiviteter, hvis det er til alvorlig skade for barnet.
- Stk. 4. Orienteringen jf. § 23 stk. 1 skal meddeles uanset at en af forældrene eller begge har opnået adresse beskyttelse.

Begrundelse vedr. § 23

Vi oplever i vores rådgivning, at mange forældre og institutioner har svært ved at forstå og bruge reglerne. Vi foreslår, at de forenkles, og at forældrene generelt ligestilles. Statsforvaltningernes arbejdsbyrde lettes, når der ikke kan klages til statsforvaltningerne om reglerne i denne paragraf. Klageomtalen i Forældreansvarslovens § 41, stk. 3 bør udgå, så det er institutionerne og kommunerne, der modtager klager over manglende information til en af forældrene.

§ 24

”Bestemmelserne om samvær og anden kontakt i denne lov finder ikke anvendelse, hvis barnet er anbragt uden for hjemmet efter kapitel 11 i lov om social service.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

NY § 24, Stk. 2. Anbringer en socialforvaltning et barn uden for hjemmet skal samværsforælderen orienteres.

NY § 24, Stk. 3. Samværsforælderen kan efter meddelelse jf. stk. 2 anmode statsforvaltningen om at oversende sagen til retten, med henblik på at få fastlagt forældremyndighed, bopæl og samvær.

Begrundelse vedr. § 24

Anbringes et barn udenfor hjemmet, er det rimeligt, at samværsforælderen hurtigt kan søge retten om samvær, bopæl eller forældremyndighed, da den hidtidige bopælsforælder har udvist begrænset forældreevne. Bestemmelsen vil formentlig betyde offentlige besparelser på udgifter til anbringelse uden for hjemmet og på møder i statsforvaltningerne.

§ 42 punkt 5

”Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler ....
5) om børnesagkyndig rådgivning, børnesagkyndige undersøgelser og konfliktmægling ....”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

at mulighederne i § 42 punkt 5 udnyttes langt mere.

Begrundelse vedr. § 42, punkt 5

Vi oplever i vores rådgivning at mediering virker. Ifølge Familiestyrelsens statistik var der på et år kun 18 sager med konfliktmægling i statsforvaltningerne ud af i alt 14.500 sager.

Forslag til ændring i Straffeloven

---

§ 215, Stk. 1

”Den, som unddrager en person under 18 år forældres eller anden rette vedkommendes myndighed, eller forsorg eller bidrager til, at han unddrager sig sådan myndighed eller forsorg, straffes efter reglerne i § 261.”

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre anbefaler

Den, som unddrager en person under 18 år forældres eller anden rette vedkommendes myndighed, samvær eller forsorg eller bidrager til, at han unddrager sig sådan myndighed, samvær eller forsorg, straffes efter reglerne i § 261.

Begrundelse vedr. straffelovens § 215, Stk. 1

Vi oplever en del sager, hvor et barn bliver afskåret fra den ene forælder ved samlivets ophør og ved senere samværschikane. Siden 1995 har politikere forsøgt at bekæmpe samværschikane, men den findes stadig.

Det er nødvendigt at sidestille nægtelse af samvær med andre former for børnebortførelse.

Forslag til fri proces

Vi anbefaler, at der ved bevilling af fri proces tages hensyn til formue og brug af erhvervsevne, samt at der bevilges fri proces til begge forældre, hvis det er nødvendigt for den ene. Der kan normalt kun bevilges fri proces en gang årligt

Begrundelse

Vi oplever i vores rådgivning, at forældre, der har fri proces, starter urimelige sager med store omkostninger for det offentlige og den anden forælder. Det er en pression, der også er i modstrid med barnets interesser. Vi oplever, at fri proces ikke er baseret på reel nødvendighed, da der ikke tages højde for faktiske midler og brug af erhvervsevne. Vi ønsker herved at spare ressourcer for det offentlige og undgå forskelsbehandling.

Statistik

Forældremyndighed

Tabel 1

Børn i delte familier omfattet af fælles forældremyndighed.

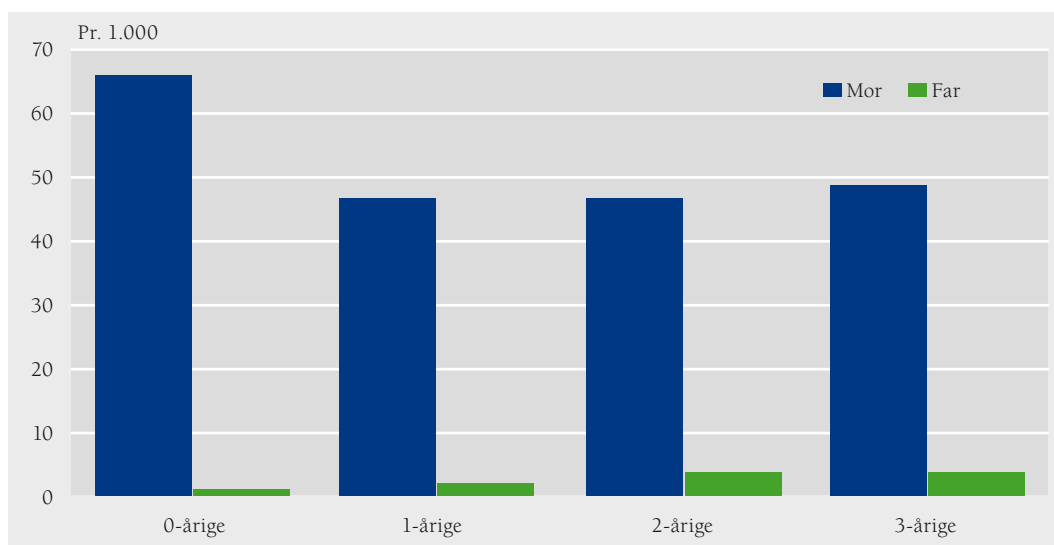
År 2007 ¹	År 2010 ²
63 % af børn i delte familier	69 % af børn i delte familier

Kilde:

Lidt usikre tal på side 217 i rapporten "Dom til fælles forældremyndighed" fra Socialforskningsinstituttet, København, juni 2011

Figur 1

Andel børn, hvor kun moderen eller faderen er registreret med forældremyndighed.
Januar 2009

Kilde: Nyt fra Danmarks Statistik, nr. 501, 12. november 2009

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Det har ændret sig overraskende lidt, siden Folketinget i 2007 vedtog, at der skulle være "tungtvejende grunde" til at ophæve fælles forældremyndighed.

Der bør være fælles forældremyndighed for ca. 95 % af forældrene.

---

1) Bygger på undersøgelse vedr. 11-årige børn

2) Bygger på spørgeskemabesvarelser fra begrænset udvalg

Bopæl

Tabel 2

Procentandel med bopæl hos far 1980 og 2007-2011.
Børn i delte familier med bopæl hos enten mor eller far.

	1. jan 1980	1. jan. 2007	1. jan. 2008	1. jan. 2009	1. jan. 2010	1. jan. 2011
Alle børn < 18 år	13,3 %	11,8 %	12,0 %	12,1 %	12,4 %	12,6 %
Børn på 13 år	16,7 %	13,6 %	13,3 %	14,1 %	13,8 %	13,8 %
Børn på 14 år	17,8 %	14,5 %	14,8 %	14,5 %	15,3 %	15,1 %
Børn på 15 år	18,8 %	16,1 %	15,7 %	15,9 %	15,4 %	16,2 %
Børn på 16 år	19,3 %	17,6 %	17,3 %	16,7 %	16,8 %	16,8 %
Børn på 17 år	20,2 %	18,4 %	18,7 %	18,5 %	18,2 %	18,2 %

Kilde: Statistikbanken. Danmarks Statistik. www.dst.dk

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Ser man på alle de børn, der bor enten hos mor eller hos far, så er det i 1980 og fra 2007 omkring 12-13 procent, der bor hos far. Det er ikke til at aflæse nogen egentlig virkning af Forældreansvarsloven fra 2007. Tallene for hvor mange, der bor hos deres far er nogenlunde uændrede i perioden 2007-2011. Blandt de lidt ældre børn er der forholdsvis flest, der bor hos far. Formentlig fordi de bedre kan formulere deres ønsker.

Tabel 3

Procentandel hos far efter alder.

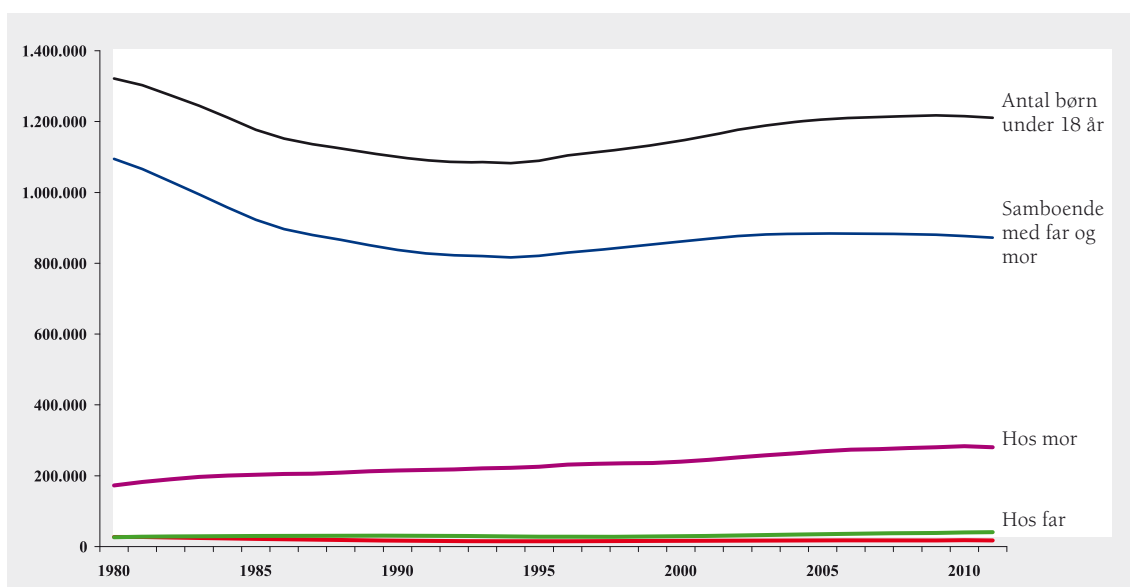
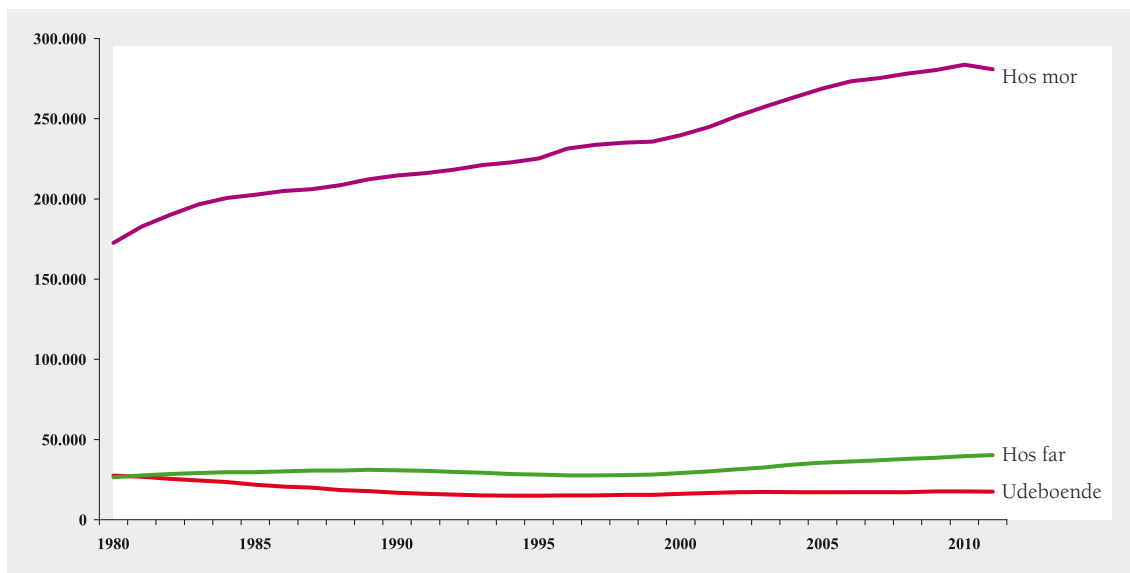
Børn i Danmark med bopæl enten hos mor eller far i 1980, 2007 og 2011.

Alder	Procentandel hos far		
	1980	2007	2011
0 år	1,1 %	4,0 %	3,4 %
1 år	2,3 %	5,1 %	4,9 %
2 år	3,4 %	6,2 %	6,4 %
3 år	5,3 %	6,5 %	7,5 %
4 år	6,7 %	6,8 %	8,7 %
5 år	8,3 %	7,7 %	9,7 %
6 år	10,6 %	8,0 %	10,1 %
7 år	11,2 %	9,2 %	10,5 %
8 år	11,9 %	9,4 %	11,0 %
9 år	13,5 %	10,4 %	11,1 %
10 år	14,1 %	10,9 %	11,8 %
11 år	15,0 %	12,0 %	12,6 %
12 år	15,6 %	12,3 %	12,9 %
13 år	16,7 %	13,5 %	13,8 %
14 år	17,8 %	14,5 %	15,1 %
15 år	18,8 %	16,1 %	16,2 %
16 år	19,3 %	17,6 %	16,8 %
17 år	20,2 %	18,4 %	18,2 %
Alle børn	13,3 %	11,8 %	12,6 %

Kilde: Danmarks Statistiks statistikbank.

Figur 2a og 2b

Hvor bor børnene 1980-2011

Kilde: Danmarks Statistiks statistikbank.

Tabel 4

Børn efter voksne i bopælsfamilien 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Udeboende	17.160	17.669	17.723	17.469
Far og mor	882.234	880.540	876.483	872.406
Enlig mor	188.460	191.839	194.698	195.104
Mor og partner	89.727	88.506	86.945	85.738
Enlig far	24.914	25.626	26.629	27.125
Far og partner	12.989	13.025	13.032	13.190

Kilde: Danmarks Statistiks statistikbank

Bopæl og samvær

Tabel 5

Børns familier efter tilknytning til børn 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Enlig mor med børn og samværsbørn	7.377	7.617	8.102	8.280
Enlig mor med børn	112.208	114.187	116.010	116.705
Enlig mor med samværsbørn	6.725	7.043	7.225	7.501
Enlig far med børn og samværsbørn	7.382	7.637	8.071	8.196
Enlig far med børn	12.141	12.432	12.829	13.118
Enlig far med samværsbørn	88.689	89.494	90.425	90.539
Par med børn, mors og fars særbørn samt mors og fars samværsbørn	23	16	25	29
Par med børn, mors og fars særbørn samt mors samværsbørn	28	27	30	23
Par med børn, mors og fars særbørn samt fars samværsbørn	253	233	242	248
Par med børn og mors og fars særbørn	487	491	484	495
Par med børn, mors særbørn samt mors og fars samværsbørn	248	263	263	266
Par med børn, mors særbørn samt mors samværsbørn	828	874	836	825
Par med børn, mors særbørn samt fars samværsbørn	4.070	4.007	3.952	3.936
Par med børn og mors særbørn	20.144	19.902	19.331	18.894
Par med børn, fars særbørn samt mors og fars samværsbørn	18	18	22	18
Par med børn, fars særbørn samt mors samværsbørn	28	39	35	40
Par med børn, fars særbørn samt fars samværsbørn	679	671	701	697
Par med børn og fars særbørn	1.972	2.006	2.014	2.133
Par med børn samt mors og fars samværsbørn	323	343	356	342
Par med børn samt mors samværsbørn	1.288	1.270	1.290	1.345
Par med børn samt fars samværsbørn	15.946	15.951	15.857	15.800
Par med børn	448.409	448.444	447.739	446.195
Par med mors og fars særbørn samt mors og fars samværsbørn	207	187	188	189
Par med mors og fars særbørn samt mors samværsbørn	168	180	176	170
Par med mors og fars særbørn samt fars samværsbørn	1.221	1.235	1.214	1.212
Par med mors og fars særbørn	1.713	1.695	1.656	1.644
Par med mors særbørn samt mors og fars samværsbørn	1.425	1.398	1.405	1.383
Par med mors særbørn samt mors samværsbørn	1.501	1.479	1.458	1.464
Par med mors særbørn samt fars samværsbørn	12.494	12.560	12.520	12.323
Par med mors særbørn	20.544	20.305	20.099	20.106
Par med fars særbørn samt mors og fars samværsbørn	143	144	158	152
Par med fars særbørn samt mors samværsbørn	174	191	177	193
Par med fars særbørn samt fars samværsbørn	1.097	1.139	1.113	1.119
Par med fars særbørn	2.463	2.515	2.615	2.647
Par med mors og fars samværsbørn	1.762	1.783	1.882	1.906
Par med mors samværsbørn	2.457	2.501	2.609	2.688
Par med fars samværsbørn	20.414	20.351	20.380	20.527

Kilde: Danmarks Statistiks statistikbank

Samvær

Tabel 6

Deleordninger med samvær i halvdelen af tiden. Fastsat (afgjort) af statsforvaltningerne og aftalt af forældrene.

	2006	2010
Antal afgørelser	0	84
Afgørelser som andel af alle samværssager	0 %	0,6 % af alle afsluttede samværssager
Aftaler mellem forældrene	-	ca. 426
Aftaler som andel af alle samværssager	-	2,9 % af alle afsluttede samværssager

Kilde: Side 7-9 i "Statistik om forældreansvarslovens effekt i de sager, der behandles i statsforvaltningerne. Oplysningerne indsamlet i perioden 1. februar 2010 til 31. januar 2011", Familiestyrelsen, København, juni 2011. Der er foretaget beregninger ud fra oplysningerne.

Bemærkning: Det var ikke muligt at træffe afgørelser om en deleordning før Forældreansvarsloven i 2007. Antallet af aftaler om deleordninger blev ikke registreret i 2006

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Det ses, at en meget lille del af de afsluttede samværssager resulterede i en deleordning. Under én procent af sagerne blev der af myndighederne fastsat en deleordning.

Tabel 7

Beregninger om samvær ud fra Familiestyrelsens statistik.

Antal samværssager på et år	ca. 14500
Antal afgørelser hvor myndighederne fastsætter samværet	ca. 3335
Antal afgørelser med afslag på samvær	ca. 767
Antal børn berørt af afslag på samvær	ca. 959

Kilde: Statistik udsendt af Familiestyrelsen i juni 2011

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Det er tydeligt, at alt for mange børn mister kontakten og samværet med den anden del af deres familie.

Tabel 8

Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i uger i sager vedr. fastsættelse af samvær ved statsforvaltningerne.

	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	I alt uger
2007	9,2	9,8	11,7	9,0	7,7	9,6
2008	10,0	12,3	10,8	8,4	8,9	9,7
2009	9,4	21,6	6,6	7,9	8,4	10,6
2010	9,7	16,5	9,0	9,8	15,1	10,9

Kilde: Folketingets Retsudvalg 2010-11. REU almindelig del, endeligt svar på spørgsmål 945, Offentligt, 22. juni 2011.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Næsten 11 uger er lang ventetid for et barn. Hertil kommer den længere ventetid ved afgørelser i retten, som kan tage 6-12 måneder på grund af forskellige regler og klagemuligheder for samværs- og bopælsforældre. Sagerne afgøres i praksis ofte alene på grund af sagsbehandlingstiden og bortholdelse af barnet fra den ene forælder i sagsbehandlingstiden. Der er tale om meget grov og diskriminerende praksis – stik imod hvad der er bedst for barnet i forhold til ligeværdige forældre, og vurdering baseret på forældreevne, samarbejdsevne, ærlighed, ansvarlighed og menneskelig fornuft.

Tabel 9

Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i uger for de 10 pct. længstvarende sager
vedr. fastsættelse af samvær

	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	I alt uger
2007	35,6	31,8	39,6	33,3	26,6	(9,6)
2008	44,8	44,7	37,2	34,8	35,1	40,5
2009	42,6	89,1	29,5	33,4	35,9	50,4
2010	32,5	54,3	34,4	36,3	51,5	39,4

Kilde: Folketingets retsudvalg 2010-11. REU almindelig del, endeligt svar på spørgsmål 946, Offentligt, 22. juni 2011.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

39 uger, eller ved Statsforvaltningen Sjælland over et år, er meget lang ventetid for et barn. Tallet i parentes i øverste højre hjørne er oplyst af Justitsministeriet til Folketinget. Men tallet skyldes formentlig en tastefejl i Indenrigs- og sundhedsministeriet, der har leveret tallene til Justitsministeriet.

Tabel 10

Børn efter voksne i samværsfamilien og 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Enlig mor	17.664	18.310	19.011	19.545
Mor og partner	13.162	13.236	13.530	13.670
Enlig far	149.198	151.058	152.691	152.669
Far og partner	85.562	85.245	85.116	84.684
Ingen samværsfamilie	949.898	949.356	945.162	940.464

Kilde: Danmarks Statistiks statistikbank

Konflikt og samarbejde

Tabel 11

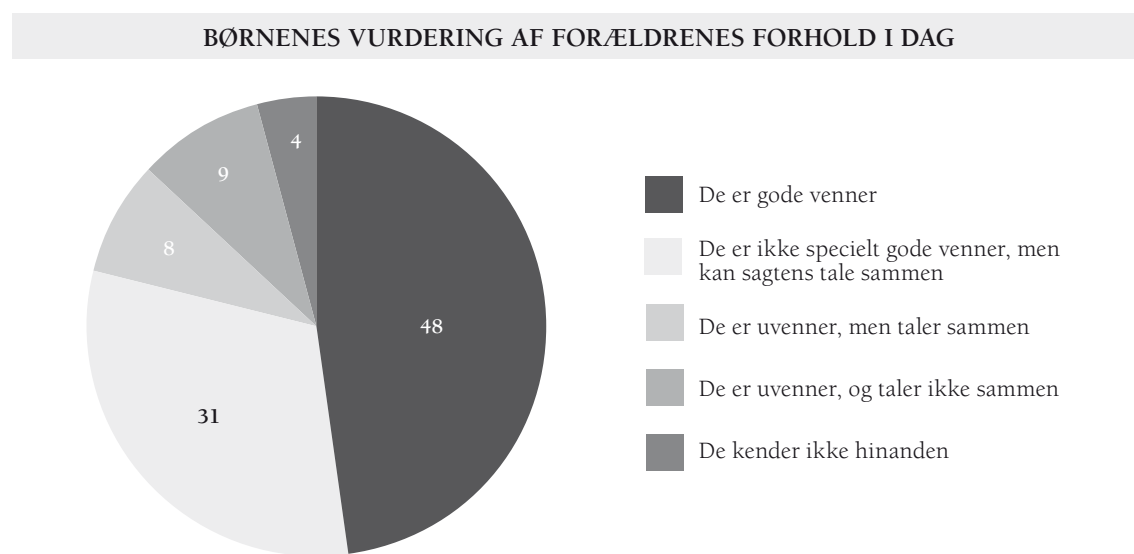
Oplevelse af højt konfliktniveau mellem forældrene.
Dels hos børnene og dels i statsforvaltningerne.

	Ifølge børnene ¹	Ifølge statsforvaltningerne ²
Andel med højt konfliktniveau	13 %	35,2 %

Kilder: Rapport fra Børnerådets børnepanel, juni 2011 og statistik fra Familienstyrelsen, juni 2011.

Figur 3

Børnenes vurdering af forældrenes forhold i de delte familier 2011. Svarfordeling i procent

Kilde: Figur 3 i rapport fra Børnerådets børnepanel, juni 2011

-
- 1) Ifølge figur 3 "Børnenes vurdering af forældrenes forhold i dag" i Børnerådets panelrapport nr. 1 i juni 2011 "Familieformer og skilsmisse". Svarandel for "De kender ikke hinanden" og for "De er uvenner, og taler ikke sammen" er lagt sammen.
  - 2) Beregnet ud fra oplysningerne om samværssager med "højt konfliktniveau" side 7-9 i Familienstyrelsens statistik fra juni 2011.

Tabel 12

Antal samværssager ved statsforvaltningerne og antal klagesager om samvær ved Familiestyrelsen

	2007	2008	2009	2010
Samværssager i statsforvaltningerne	15.975	18.765	19.629	17.953
Klager over samvær til Familiestyrelsen	972	1.318	1.470	1.274
Klager i % af antal sager	6,1	7,0	7,5	7,1

Kilde: Folketingets retsudvalg 2010-11. REU almindelig del, endeligt svar på spørgsmål 947, Offentligt, 22. juni 2011.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

I 2007 afventede mange de nye regler, og der var strukturreform ved statsforvaltningerne. Derfor er tallet for dette år lavt. Der er færre samværssager og klagesager i 2010 end i 2008 og 2009. I sin statistik for 1. februar 2010 til 31. januar 2011 oplyser Familiestyrelsen, at der i denne periode var ca. 14.500 samværssager.

Tabel 13a

Antal afgjorte retssager 2005-2010.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Alle civile sager	78594	62427	59252	63032	68977	69322
heraf Forældremyndigheds- og ægteskabssager	5952	5465	3914	4836	5178	5376

Kilde: Domstolsstyrelsen hjemmeside

Tabel 13b

Antal afgjorte retssager 2005-2010. Index 2010=100.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Civile sager index 2010=100	113,4	90,1	85,5	90,9	99,5	100
heraf Forældre- og ægteskabssager	110,7	101,7	72,8	90,0	96,3	100

Kilde: Beregnet ud fra Domstolsstyrelsens hjemmeside. Tallene er offentliggjort på foreningens hjemmeside den 21. april 2011. Se eventuelt hjemmesidens nyhedsarkiv.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Set over en lidt længere periode, så er antallet af forældre- og ægteskabssager efter Forældreansvarsloven i 2007 lavere end antallet af disse sager før Forældreansvarsloven.

Foreningen har brugt tal fra Domstolsstyrelsens hjemmeside til at undersøge udviklingen i afviklede civile sager og i forældre- og ægteskabssager i perioden 2005-2010.

Det kan ikke lade sig gøre at adskille forældresager fra andre ægteskabssager (f.eks. om bodeling), men det må antages, at antallet af forældresager er de fleste fra kategorien af forældre- og ægteskabssager.

Vi konkluderer:

- Der var flere forældre- og ægteskabssager i 2006 og 2005 før Forældreansvarsloven blev vedtaget i 2007
- Der var ret få sager i 2007, fordi man afventede ikrafttræden af de nye regler den 1. oktober 2007, og på grund af domstolsreformen med nye retskredse samme år
- Udviklingen i forældre- og ægteskabssager følger nogenlunde udviklingen i antallet af civile sager i det hele taget

Vi forventer, at det kan begrænse antallet af kommende sager, hvis fælles forældremyndighed styrkes, hvis der træffes hurtigere og klarere afgørelser om samvær, og hvis færre afskæres fra samvær.

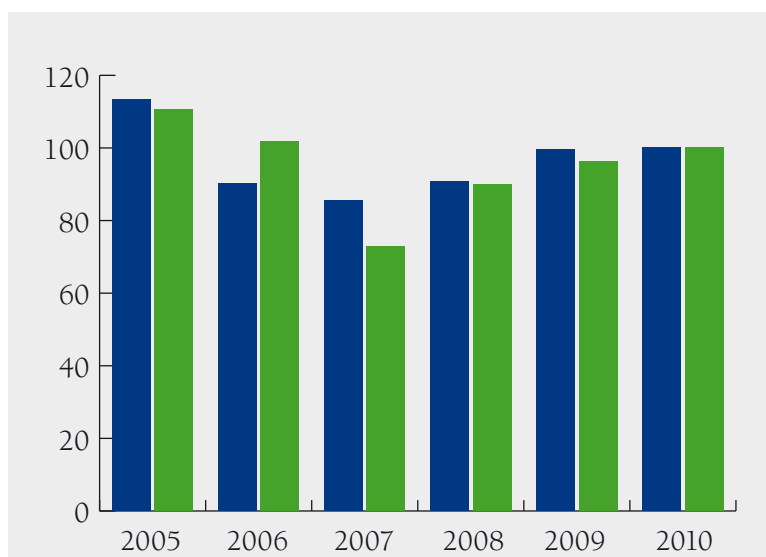
Vi forventer også, at de fortsatte ændringer i samfundets familiemønstre, hvor fædre i endnu højere grad end tidligere deltager i omsorgen for små børn, kan føre til flere sager.

Figur 4

Udviklingen i civile sager og i forældre- og ægteskabssager 2005-2010
Index 2010=100

- Civile sager index 2010=100
- Forældre- og ægteskabssager 2010=100

Kilde: Tallene i tabel 13b

Tabel 14

Børn med familieskift efter familieskift, familietype i år og tid

Har skiftet familie til	2008	2009	2010	2011
Enlig mor	32.253	33.069	33.491	32.671
Mor og partner	17.365	16.575	16.713	16.551
Enlig far	7.156	7.654	7.954	7.810
Far og partner	3.775	3.769	3.681	3.777

Tabellen indeholder kun oplysninger om antal 0-16-årige i starten af året, der også er i befolkningen i slutningen af året.

Kilde: Danmarks Statistiks statistikbank

Børns oplevelser

Tabel 15

Tilknytning til biologiske forældre

ER DU GLAD FOR:				
	Ja, for det meste	Ja, nogle gange	Nej, aldrig	Antal besvarelser (100%)
Din fars kæreste/kone?	57 %	35 %	8 %	167
Din mors kæreste/mand?	63 %	33 %	4 %	175
Din far	90 %	7 %	3 %	218
Din mor	97 %	3 %	-	223

Kilde: Børnerådets panelundersøgelse juni 2011

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Det er tydeligt, at børn er glædest for de biologiske forældre.

Tabel 16

Opleves familien som anderledes ?

OPLEVER FAMILIEN SOM ANDERLEDES OPJORT EFTER FAMILIEFORM:			
	Meget	Lidt	Slet ikke
Børn i kernefamilier	7 %	40 %	53 %
Børn i andre familieformer	10 %	50 %	40 %

Kilde: Børnerådets panelundersøgelse juni 2011

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Der er ikke stor forskel på oplevelsen i kernefamilier og i andre familieformer.

Tabel 17

Det sværeste for børn, når forældre vil skilles

DET SVÆRESTE FOR BØRN, NÅR FORÆLDRE VIL SKILLES			
	Børn med skilsmisseerfaring	Børn uden skilsmisseerfaring	Ialt
Hvis man skal flytte fra sine venner	64 %	68 %	67 %
Hvis forældrene ikke kan tale sammen eller er uvenner	64 %	67 %	66 %
Hvis man skal flytte skole*	57 %	46 %	49 %
Hvis man skal vælge, hvem af sine forældre man vil bo hos*	55 %	62 %	60 %
Hvis forældrene vil bo langt fra hinanden	47 %	47 %	47 %
Hvis man skal flytte til et andet hjem*	43 %	35 %	37 %
Hvis man ikke må være med til at bestemme, hvor man vil bo*	39 %	32 %	34 %

Procenterne summer ikke til 100, idet det var muligt at sætte op til tre kryds.

*Forskellen er statistisk signifikant ($p < 0,05$)

Kilde: Børnerådets panelundersøgelse juni 2011

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Mulighed for deleordning (så der reelt ikke skal vælges mellem forældrene), mere vægt på begrænsning af pludselige flytninger (se foreningen forslag vedr. § 18 i Forældreansvarsloven fra 2007), og inddragelse af børnene (som beskrevet i § 34 i Forældreansvarsloven fra 2007) kan medvirke til at mindske børnenes problemer.

Tabel 18

Det bedste for børn ved skilsmisse

DET BEDSTE FOR BØRN VED SKILSMISSE:			
	Børn med skilsmisseerfaring	Børn uden skilsmisseerfaring	I alt
Hvis man får en mere glad familie	60 %	63 %	62 %
Hvis man slipper for forældrenes skænderier*	47 %	58 %	55 %
Hvis man får ting, penge og gaver fra både mor og far og måske nye bedsteforældre	40 %	38 %	38 %
Hvis man kommer på flere ferier	35 %	31 %	32 %
Hvis man får en større familie	33 %	28 %	29 %
Hvis man fejrer fødselsdag flere gange*	27 %	25 %	27 %
Hvis man fejrer jul flere gange*	27 %	21 %	23 %
Hvis man bliver mere forkælet	24 %	24 %	24 %
Hvis man får to hjem*	23 %	13 %	16%

Procenterne summer ikke til 100, idet det var muligt at sætte op til tre kryds.

*Forskellen er statistisk signifikant ($p < 0,05$)

Kilde: Børnerådets panelundersøgelse juni 2011

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kommentar:

Skilsmisse er ikke kun ballade og ulykke for børn. Nogle børn får en mere glad familie, og kan glæde sig over, at der kan fejres jul flere gange.

Cases fra det virkelige liv

Her er en række af de mest almindelige mønstre og oplevelser fra Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældres hverdag. Vi oplever eksemplerne næsten hver eneste uge.

CASE 1: Forældrene laver selv en positiv aftale på få timer

De fleste forældre kan heldigvis samarbejde positivt omkring samlivets ophør, og vi oplever tit i og uden for foreningen, hvordan de fleste forældre selv laver aftale om fælles forældremyndighed, bopæl hos far eller mor og gode samværsordninger med enten deleordning eller 9/5 samvær.

CASE 2: Den ene eller begge forældre har skiftende arbejdstider

Mor er sygeplejerske eller far er brandmand, hvilket gør det nødvendigt for forældrene at samarbejde. I dette tilfælde bliver der, som regel uden større vanskeligheder lavet aftale om fælles forældremyndighed, bopæl hos enten far eller mor og deleordning eller fleksibel samværsaftale.

CASE 3: Den ene eller begge forældre har karriere med rejseaktivitet

Mor eller far er højtuddannet og bestrider et lederjob med rejseaktivitet f.eks. i tøjbranchen, medicinal, IT industrien eller det offentlige. Forældrene er derfor enige om, at den anden forælder, det være sig far eller mor, tager mest over i forhold til børnene og bopælen etableres hos far eller mor, med enten deleordning eller 9/5 samvær for den anden forælder. Det kan i dag være mor såvel som far der har lederjob med mest ansvar og rejseaktivitet.

CASE 4: Fædres oplevelse af statsforvaltningen og retten

Vi oplever at mange fædre, uanset sagens udfald, fortæller samme historie. De føler sig i større eller mindre grad krænkede og/eller diskrimineret ved den sagsbehandling, der foregår i statsforvaltningen og retten. Det gælder både fædre med deleordninger og ikke deleordninger. Fædrene oplever ganske enkelt at statsforvaltningen, Familiestyrelsen og retterne ikke er til for at hjælpe begge forældre ligeværdigt, men at man typisk forsøger at lave en løsning ud fra mors ønsker i stedet for at basere afgørelserne på kærlighed, forældreevne, samarbejdsevne, ærlighed og ansvarlighed overfor barnet.

CASE 5: Mor hindrer barnets samvær med far

Det sker tit, at myndighederne accepterer den groveste form for samarbejdschikane, og tillader at mor hindrer barnets samvær med far ved samlivets ophør. Statsforvaltningen tager ikke beslutning om straks at fastsætte samvær på få dage, og jo længere tid der, går jo mere umuligt bliver det for far at blive bopælsforælder og opnå deleordning. Statsforvaltningen tager herved reelt beslutningerne i praksis på grund af sagsbehandlingstid under påskud af, at det er bedst for barnet – selv i sager hvor det tydeligt er far, der har bedst forældre- og samarbejdsevne.

CASE 6: Far må afgive bopæl for at opnå samvær og deleordning

Vi oplever tit, at far ved simpel uenighed med mor bliver nødt til at forhandle sig til en samværsordning, for at der kan blive ro omkring børnene. Mange fædre, som har en deleordning via statsforvaltningen eller retten, har afgivet bopælen på grund af pression for at kunne opnå samvær eller deleordning.

CASE 7: Far har deleordning – men mor flytter

Vi oplever, at når en bopælsforælder, som typisk er mor, flytter væk fra nærmiljøet, da tages der næsten aldrig, stik imod sund fornuft for barnet, midlertidig beslutning i statsforvaltningen om overflytning af bopæl til den forælder, som til gavn for barnet forbliver i nærmiljøet med barnets legekammerater, netværk, fritidsaktiviteter og skole eller daginstitution. Børn har flere gange markeret, at det vigtigste for dem er, at de kan forblive i nærmiljøet.

CASE 8: Mor nægter at betale for transporten

Selv om mor er fraflyttet nærmiljøet, sker det, at hun ikke vil betale for transporten, selv om statsforvaltningen har besluttet, at det skal ske. Samtidig med at mor modtager børnebidrag og kan anmode det offentlige om at sikre en eventuel manglende betaling – må far gennem civilt søgsmål for at få dækket sine transportudgifter med større advokatomkostninger end transportudgiften. En urimelig forskelsbehandling af ligeværdige forældre. Det er ikke unormalt, at far samtidig hermed sidder med mange fælles udgifter, indtil der er sket bodeling.

CASE 9: Mor anmoder om børnebidrag på trods af deleordning eller stort set deleordning

Det virker mærkværdigt, at forældre, som overholder deres forsørgelsespligt i f.eks. 9/5 eller 8/6 ordninger, fortsat kan blive påført store udgifter ved både at forsørge barnet og betale børnebidrag. Vi har sågar oplevet, at forældre, som til fulde overholder deres forsørgerpligt og har deleordning, er sat til at betale børnebidrag i statsforvaltningen. Det, der burde være en ren ekspeditionssag, tager 1-2 år at få sagsbehandlet, før Familiestyrelsen finder, der er tale om grundlæggende fejlbehandling af sagen.

CASE 10: Den ene forælder har ar på sjælen og/eller en efterfødselsreaktion

Har en forælder ar på sjælen, vil der typisk opstå episoder med uro ved barnets fødsel, og ca. 25 % af mødre og ca. 7 % af fædre oplever en efterfødselsreaktion. Forælderen kan have en socialhistorik, som nemt kan kontrolleres af statsforvaltningen, og der er som regel tale om medicinering. Forælderen gør ikke eller kun delvis brug af sin erhvervsevne, og vi oplever, at der tit bliver fortalt usande eller misvisende historier, hvor den ene historie tager den næste med sig. Hvis der er tale om en mor, vurderer myndighederne, at barnet ikke skal skifte bopæl, men at barnet skal vokse op hos mor på trods af mindre eller alvorlig uro. Har far ar på sjælen er billedet et helt andet. Fars samvær bliver straks nedsat. Vi oplever situationer, hvor selv helt små børn f.eks. i en daginstitution kan give udtryk for, hvem der har bedst forældreevne, og alligevel træffes der beslutninger i strid med barnets tarv.

CASE 11: Ved uenighed mister far barsel og forældreorlov.

Der er i Danmark en klar forskelsbehandling i forbindelse med barsels- og forældreorlov, idet kun den ene forælder har lovbestemt barsel og forældreorlov. Myndighederne bør fastsætte bestemmelser i overensstemmelse med ligestillingsloven således at 1/3 af barslen er tildelt mor, 1/3 far og 1/3 fælles. Ved enighed er sagen derudover normalt nem. Men ved uenighed oplever vi gang på gang, at det alene er mor, der har alle rettigheder, til trods for at vi i det virkelige liv tit oplever, at fædre kan have meget tæt tilknytning til barnet fra fødslen. I de tilfælde hvor mor har ar på sjælen er situationen dybt bekymrende for barnet, idet det typisk far der har taget over, og hvis mor herefter på grund af livslang uro i egen opvækst ønsker separation, står far uden rettigheder i direkte modstrid med barnets tryghed, tilknytning og sikkerhed.

CASE 12: Fri proces

Vi oplever, at reglerne for fri proces er direkte besynderlige. En forælder som har formue fra arv eller salg af ejendom og f.eks. har 500.000 kroner på bankbogen, som ikke ønsker at bruge sin erhvervsevne og som måske udstiller sig selv som offer eller som har været på 12 måneders barsel og ønsker separation bliver i dag tildelt fri proces. Dette samtidig med at den anden forælder ikke opnår fri proces selv om forælderen måske oven i købet har trådt ekstra til i perioden. Det kan herved få den ene forælder, at skalere og forlænge sagen for at udøve pression og skade den anden forælder. Det er helt almindelig kendt, og vi oplever sager, hvor den ene forælder ingen udgifter har, mens den anden forælder, som kan være den forældre med størst forældreevne, er påført over 200.000 kr. alene i advokatomkostningerne. Det er helt urimelig praksis.

CASE 13: Den ene forælder bliver udsat for falske beskyldninger

Den ene forælder kan opleve at blive beskyldt for ting, der aldrig er sket – i de groveste tilfælde seksuelle overgreb eller vold. Samværet kan blive afbrudt, politiet undersøger sagen og finder i de fleste tilfælde, at der ikke er fugls føde i sagen. Det kan ske gentagne gange, og vi har oplevet sager, hvor retten efterfølgende har frataget den forælder, som hele tiden har talt sandt og samarbejdet, forældremyndigheden, under påskud af højt konfliktniveau. Dette til trods for, at det er bopælsforælderen, som udøver chikanen til direkte skade for barnet, som mister sin tilknytning til den stabile forælder. Forældre uden fælles forældremyndighed mister adgang til offentlige oplysninger, og hermed muligheden for at beskytte barnet. Vi har oplevet flere meget uheldige sager.

CASE 14: Anden kontakt.

Det vigtigste for barnet er samvær til nært knyttede personer, såfremt en eller begge forældre har betydelig nedsat forældreevne eller ikke længere lever. Vi oplever til tider, at det kan være vanskeligt for bedsteforældre eller andre mennesker med god, sund og tryk tilknytning til barnet, at bibeholde kontakten til barnet. I sager, hvor en forælder mister samværet, kan det have positiv betydning for barnet fortsat at have tilknytning til sine bedsteforældre eller andre voksne med god kontakt.

CASE 15: Advokaters belønningsstrukturer

Vi oplever, at der er nogle advokater, som har kommerciel interesse i at forlænge sagsbehandlingstiden og opfinde konflikter mellem forældre. Det sker med brug af de samme pressionsmetoder, igen og igen, typisk overfor fædrene. Vi oplever jævnligt, at en forælder er hjertet og en advokat hjernen bag skalerede forældresager og bemærker, at advokaters belønningsstrukturer er modsat rettet ønsket om hurtig sagsbehandling. Ved at ændre belønningsstrukturen for advokater i skilsmisssager, kan man måske opnå gode resultater for danske børn og forældre.

Ordforklaringer:

- Bopælsforælder: Den af forældrene, som har barnets folkeregisteradresse og som modtager tilskud fra det offentlige (børneydelse, børnetilskud m.m.)
- Samværsforælder: Den af forældrene, der ikke er bopælsforælder.
- Deleordning: Barnet opholder sig lige meget hos hver af forældrene.
- 7/7 ordning: Barnet opholder sig på skift 7 dage hos den ene af forældrene.
- 9/5 ordning: Barnet opholder sig på skift 9 dage hos den ene forælder og 5 dage hos den anden forælder.

Mere Information

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre
Valby Kulturhus
Valgårdsvej 4
2500 Valby

Hjemmeside: www.foreningenfar.dk
Pressetelefon: 20 87 33 88

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre
Valby Kulturhus
Valgårdsvej 4
2500 Valby

Hjemmeside: www.foreningenfar.dk
Pressetelefon: 20 87 33 88

